

УДК 618.1/2:378.46

ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ” ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ “МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ”

А. В. Семеняк, О. А. Андрієць

Буковинський державний медичний університет

TEACHING DISCIPLINE “OBSTETRICS AND GYNECOLOGY” FOR STUDENTS BY SPECIALTY “MEDICAL PSYCHOLOGY”

A. V. Semenyak, O. A. Andriyets

Bukovyna State Medical University

Нами сформовано дві випадкові групи студентів: перша (основна група) – студенти, які в процесі навчання, додатково, при курації використовували різноманітні психологічні тести для експериментально-психологічного обстеження психічних процесів та методи клінічно-психологічного дослідження особистості, та друга (контрольна група) – студенти, які вивчали дисципліну за загальноприйнятою методикою. Навчання студентів проводилося в однакових умовах. Оцінювали студентів за традиційною шкалою з урахуванням критеріїв оцінювання при поточному та підсумковому контролі. Важливою була наявність вірогідної різниці в рівні знань при оцінюванні на підсумковому контролі – успішність студентів першої групи була достовірно вищою.

We formed two random groups of students - the first (main group) - students who are learning, in addition, the use of supervision various psychological tests for experimental psychological examination of mental processes and methods of clinical and psychological study of personality, and the second (control group) - students who have studied the discipline for the conventional method. Teaching students conducted in the same conditions. The assessment of students on a traditional scale with regard to evaluation criteria for the current and final control. Important was the presence of probable differences in the level of knowledge in the assessment of final control - the success of the first group of students was significantly higher.

Вступ. Збереження психічного та соматичного здоров'я людей вимагає одночасно глибоких психологічних і медичних знань. Вивчення дисципліни “Акушерство та гінекологія” з позиції лікаря психолога є надзвичайно актуальним та направлене на вміння практично керуватися науковими психологічними знаннями в реальних клінічних умовах, мислити одночасно клінічно та психологічно [1, 2]. Важливим моментом у практиці лікаря є можливість кваліфікованого лікування тільки при комплексному підході, з врахуванням медичного, психологічного та соціального аспектів [3].

Перинатальна психологія може бути своєрідною психосоматичною моделлю, що демонструє єдність психологічного та фізичного процесів у континуумі людського життя з самого початку. Це новий напрямок в медицині, метою якого є вивчення психічного стану плода та вплив на формування характеру [4].

Перинатальна психологія визначається як сучасна галузь науки, що вивчає обставини та закономірності розвитку людини на ранніх етапах антенатального,

інтранатального і неонатального періодів, а також їх вплив на все подальше життя особистості.

Важливим моментом у перинатальній психології є надання психологічної допомоги на різних етапах репродуктивного розвитку людини, що є неможливим без ґрунтовних знань дисципліни “Акушерство та гінекологія”, причин, що викликають ускладнення нормального перебігу вагітності, пологів, післяпологового періоду, клінічних проявів, патогенезу, методів лікування.

Основна частина. Метою нашого дослідження було підвищити рівень засвоєння навчального матеріалу, дослідити ефективність викладання дисципліни “Акушерство та гінекологія” у студентів 4 курсів зі спеціальності “Медична психологія” з використанням різних методик навчання.

У процесі виконання роботи нами визначався рівень засвоєння матеріалу студентами після їхньої роботи з вагітними, роділлями та породіллями у відповідних відділеннях пологового будинку. Результати роботи визначалися за допомогою статистичного методу.

Дисципліна “Акушерство та гінекологія” вивчається студентами зі спеціальності “Медична психологія”

© А. В. Семеняк, О. А. Андрієць

на 4 та 5 курсах. На 4 курсі вивчаються теми фізіологічного та патологічного акушерства впродовж десяти чотиригодинних занять. Враховуючи невелику кількість годин, нами запропоновано при підготовці до практичних занять обов'язкове використання системи дистанційного навчання. Перевагами даної системи є можливість постійної взаємодії між викладачем та студентом, проведення викладачем моніторингу роботи студента в системі під час самостійної підготовки до заняття. Рівень засвоєння матеріалу викладач може оцінити за результатами розв'язання тестових завдань та ситуаційних задач, які є складовою частиною дистанційного навчання. Це вивільняє час для роботи у відділеннях, відпрацювання практичних навичок, розгляду клінічних ситуаційних задач, обговорення “складних” пацієнтів, де присутність викладача є необхідною.

При викладенні теоретичного матеріалу у системі дистанційного навчання викладач може постійно використовувати найновітнішу інформацію та систематизувати її, що полегшує навчання студента, мотивує його до пошуків матеріалу. З метою удосконалення практичних навичок використовуються відеофільми з демонстрацією їх виконання та оперативних втручань. Таким чином у студентів, які навчаються у системі дистанційного навчання, з'являється можливість більш якісно підготуватися до практичного заняття.

При запровадженні даної системи підготовки до практичного заняття у викладача з'являється більше часу для спілкування зі студентами, роботи у відділеннях пологового будинку (відділення патології вагітних, пологові зали, післяпологове відділення, гінекологічне відділення, відділення інтенсивної терапії), де студенти мають можливість практично засвоювати теоретичний матеріал, здобувати досвід.

Наступною особливістю було використання під час курації студентами вагітних, роділей та породілей різноманітних методик психодіагностичного дослідження психічних процесів та станів особистості, які використовуються у медичній психології.

В педагогічному експерименті брали участь академічні групи студентів-медиків 4 курсу, незалежно від початкового рівня знань, поточної успішності. Відповідно до цього, сформувалися дві групи студентів: перша (основна група) – студенти, які в процесі навчання, додатково, при курації вагітних, породілей та гінекологічних хворих використовували різноманітні психологічні тести та методи клінічно-психологічного дослідження особистості з обов'язковим попереднім засвоєнням матеріалу у системі дистанцій-

ного навчання, та друга (контрольна група) – студенти, які вивчали дисципліну за загальноприйнятою методикою – розбір теоретичного матеріалу та відпрацювання практичних навичок при курації вагітних, породілей та гінекологічних хворих у відділеннях пологового будинку. У системі дистанційного навчання студенти працювали за їхнім бажанням.

Студенти першої групи проводили додатково психологічне тестування з такими категоріями пацієнтів: вагітні із загрозою переривання вагітності, особливо, якщо вже відбулися антенатальні втрати в аналогічні терміни при попередніх вагітностях, вагітні із різноманітною патологією плода та прееклампсією, породілі з нормальним та ускладненим перебігом пологів.

Студенти другої групи також проводили курацію аналогічних хворих без використання психологічних тестів.

Вагітні, що лікувалися у відділенні патології та гінекологічному відділенні із загрозою переривання вагітності у різних термінах, особливо при попередніх втратах вагітності, охарактеризували роботу студентів позитивно, оскільки після спілкування зі студентами у них знизилася тривожне ставлення до вагітності. Вагітним із різноманітною патологією плода (внутрішньоутробне інфікування плода, синдром затримки розвитку плода) вдалося змінити амбівалентне ставлення до вагітності на гармонійне.

Результатом співпраці студентів-психологів з практичними лікарями є зміна налаштування пацієнтів до процесу лікування, що згодом відобразилася на підвищенні ефективності лікування. Вважаємо, що це могло бути причиною кращого засвоєння теоретичного та практичного матеріалу студентами основної групи, оскільки студенти могли відмітити результати своєї праці, ставали більш змотивованими, ніж студенти другої групи.

Оцінювання студентів проводили за традиційною шкалою з врахуванням критеріїв оцінювання при поточному та підсумковому контролі. Відмічено наступну особливість – при поточному контролі успішність студентів першої була дещо кращою, однак вірогідно не відрізнялася. Важливою була наявність вірогідної різниці в рівні знань при оцінюванні на підсумковому контролі. Якщо студенти першої групи отримували лише відмінні та добрі оцінки, то у другій групі це були, в основному, задовільні та добрі оцінки. З вирішенням клінічних завдань студенти першої групи справлялися значно швидше та відрізнялися правильною формулюванням алгоритму надання лікарської допомоги.

Висновки. При викладанні дисципліни “Акушерство та гінекологія” у студентів за спеціальністю “Медична психологія” необхідним є обов’язкове використання системи дистанційного навчання при підготовці до занять, що звільняє час для одночасного відпрацювання практичних навичок з використанням психологічних тестів та підвищує рівень засвоєння матеріалу.

Під час практичних занять необхідно використовувати набуті студентами знання з психології, при курації хворих застосовувати психологічні тести для експериментально-психологічного обстеження психічних процесів та методи клінічно-психологічного дослідження особистості, залежно від соматичної патології.

Література

1. Карандашев В. М. Методика викладання психології: навчальний посібник / В. М. Карандашев. – СПб. : Пітер, 2007.

2. Герасимова В. С. Методика преподавания психологии: курс лекций / В. С. Герасимова. – М. : Ось-89, 2004.

3. Карандашев В. Н. Методика преподавания психологии: учеб. пособие / В. Н. Карандашев. – СПб. : Питер, 2005.

4. Леденева Ю. Е. Методика преподавания психологии: учеб. пособие для студентов вузов / Ю. Е. Леденева, Т. И. Шиянова. – Ставрополь : СКСИ, 2005.

Отримано 19.02.14